

SCIO testování zhodnotilo práci žáků 9. tříd

V listopadu 2013 proběhly testy žáků 9. ročníku realizované společností SCIO. Stejně jako v předchozích testováních se sledovaly všeobecné studijní předpoklady žáků a dále jejich znalosti v matematice, českém jazyce a cizích jazycích (angličtině, případně i němčině). Výsledky pak byly porovnány s výsledky žáků odpovídajících ročníků na jiných školách v republice, v deváté třídě je výstupem tohoto testování navíc i meziroční porovnání výsledků na druhém stupni.

Výsledky v 9. třídě

Každý žák, který se testu zúčastnil, si přinesl domů Individuální zprávu žáka, ve které jsou jeho výsledky rozebrané a porovnané s výsledky spolužáků i všech testovaných. Percentily žáků udávají jejich úspěšnost v testu, přičemž čím větší číslo, tím lepší výsledek (např. percentil 3 znamená, že ze 100 testovaných dosáhli pouze 3 horších výsledků, percentil 95 znamená, že ze 100 testovaných dosáhlo jen 5 žáků lepších výsledků). Výsledky našich žáků v jednotlivých testech jsou velmi rozdílné a někdy i překvapivé...

Český jazyk

Nejhůře naši deváťáci dopadli v testu českého jazyka. Ve všech sledovaných oblastech (mluvnice, sloh a komunikace, literatura a čtenářská gramotnost, znalosti, posouzení a interpretace) byly jejich výsledky hodnoceny jako průměrné, v celkovém hodnocení testu z českého jazyka jsme se však dostali do pásma podprůměru. Průměrný percentil třídy byl 37, přičemž odchylka jednotlivých žáků od průměru byla výrazná – dva žáci s percentilem 4 byli hodnoceni jako velmi slabí, zatímco jiní dva žáci s percentilem 95 resp. 87 byli hodnoceni jako vysoce nadprůměrní. Porovnáním výsledků v testu s obecnými studijními předpoklady bylo zjištěno, že žáci nevyužívají plně svého potenciálu a pracují v předmětu český jazyk pod své možnosti.

Matematika

Výsledky v matematice zařadily naši školu do pásma lepšího průměru. Průměrný percentil třídy byl 50. Výsledky dvou žáků s percentilem 5 resp. 13 byly hodnoceny jako velmi slabé, zatímco výsledky jiných dvou žáků s percentilem 92 resp. 85 byly hodnoceny jako vysoce nadprůměrné. Porovnáním výsledků v testu s obecnými studijními předpoklady bylo zjištěno, že žáci využívají svého potenciálu optimálně, jejich výsledky odpovídají jejich studijním předpokladům.

Cizí jazyky

Nejlepšího výsledku dosáhli naši deváťáci v testu znalostí anglického jazyka. Celkový percentil třídy byl 77, čímž se škola zařadila mezi 10 % nejúspěšnějších škol. Podprůměrné výsledky byly zaznamenány pouze u jednoho žáka (percentil 9), naopak devět žáků bylo hodnoceno jako nadprůměrných, sedm z nich mělo percentil vyšší než 90, ve dvou případech byly výkony našich žáků hodnoceny jako špičkové, když v testu dosáhli percentilu 100.

Ti žáci, kteří si v šestém ročníku vybrali jako nepovinný předmět němčinu, psali navíc také test z německého jazyka. I v tomto případě byly jejich výsledky hodnoceny jako nadprůměrné, v jednom případě dokonce špičkové, a zařadili jsme se mezi 20 % nejúspěšnějších škol.

V obou jazykových testech bylo porovnáním obecných studijních předpokladů s výsledky v testech zjištěno, že žáci podávají lepší výkony než by se dalo očekávat, že tedy v cizích jazycích pracují nad svoje možnosti.

Meziroční srovnání

Výsledky žáků v testech z matematiky a českého jazyka byly porovnány s jejich výsledky z minulých ročníků (ze 6., 7. a 8. třídy) a byla vypracována zpráva hodnotící relativní posun každého žáka. Porovnávaly se výsledky dosažené v šesté třídě s výsledky ve třídě deváté. Výsledky jsou velmi zajímavé...

Matematika

V matematice se polovina žáků v průběhu druhého stupně zlepšila, rozdíl jejich percentilu v 6. a 9. třídě se pohyboval od 1 do 39. Druhá polovina žáků se zhoršila, rozdíl jejich percentilu v 6. a 9. třídě se pohyboval od 4 do 28.

Český jazyk

V českém jazyce se během druhého stupně zlepšili pouze 3 žáci (čtvrtina ze všech), zato všichni výrazně – o 23 percentilů (v 6. třídě byl 20, percentil v 9. třídě byl 43), o 26 percentilů (17/43) nebo dokonce o 45 percentilů (4/49). Tři čtvrtiny žáků dosáhlo v 9. ročníků horších výsledků, a to 1–34 percentilů.

Obecné studijní předpoklady

Jen dva žáci měli v 9. třídě horší výsledek v testu OSP než v 6. ročníku. Jeden z nich měl rozdíl percentilů v 6. a 9. ročníku zanedbatelný, pouze 3 (88/86), ve druhém případě jsou výsledky s rozdílem 39 percentilů (45/6) závažnější... Deset z dvanácti žáků (tedy více než 80 %) dosáhlo v 9. třídě lepších výsledků v testu OSP než v 6. třídě, přičemž u čtyř z nich byl posun hodnocen jako extrémní, tedy o více než 50 % z možného prostoru pro zlepšení.

Shrnutí

Se zlepšením obecných studijních předpokladů by se dalo očekávat zlepšení i v jednotlivých testech, z tohoto pohledu jsou však výsledky testování mírně řečeno rozporuplné. Zatímco většina žáků 9. tříd se za čtyři roky studia na druhém stupni ve studijních předpokladech výrazně zlepšila, zhruba stejné procento žáků naproti tomu dosáhlo v testu z českého jazyka horších výsledků. Pokud se snažím odhalit příčinu této skutečnosti, napadá mě souvislost se způsobem přijímání žáků na střední školy. Zatímco v minulosti se žáci osmých a devátých ročníků cíleně a systematicky začali připravovat na přijímací zkoušky a úroveň jejich výsledků na druhém stupni tak měla vzestupný charakter, dnešní systém přijímacího řízení bez vykonávání přijímacích zkoušek a širokou nabídkou středních škol (včetně soukromých) nahrává trendu úplně opačnému. Žáci si v posledních ročnících základní školy s pečlivou přípravou na vyučování moc starostí nedělají s vědomím, že na školu se stejně dostanou.

Z výše uvedených důvodů zvažujeme zařazení jakýchsi závěrečných nebo absolventských zkoušek, kterými bychom si na konci deváté třídy ověřili znalosti žáků z hlavních předmětů (čeština, matematika, angličtina), případně i z jimi vybraného dalšího volitelného předmětu. O této možnosti doplnění osnov uvažujeme už delší dobu a poslední výsledky SCIO testů jsou dalším argumentem tento plán uskutečnit.

Jitka Krůtová, ředitelka školy